

บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวไทยในเขตชานเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ ศึกษาลักษณะของครอบครัวที่เข้มแข็งและปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัว และศึกษาระบบความสัมพันธ์ของบุคคลภายในครอบครัว เพื่อเสนอรูปแบบแนวคิดในการพัฒนาครอบครัวที่พึงประสงค์ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง โดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากครอบครัวที่เข้มแข็ง และครอบครัวตัวอย่างจากชุมชนในเขตชานเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 6 อำเภอ คือ อำเภอแมริม อำเภอสันทราย อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันกำแพง อำเภอสารภี และอำเภอหางดง โดยผู้วิจัยประสานข้อมูลครอบครัวตัวอย่างและครอบครัวเข้มแข็งกับองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอที่อยู่ในเขตชานเมือง และองค์การบริหารส่วนตำบล ได้ขอให้ครอบครัวตัวอย่างให้ข้อมูลตามแบบสอบถาม และส่งคืนให้กับผู้วิจัย โดยได้วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ โดยใช้ค่าร้อยละ (%) และค่าไคส์แควร์ (χ^2) ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

ผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็ง และส่งเสริมให้กับครอบครัวไทย ในเขตชานเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ลักษณะของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครอบครัวที่เข้มแข็งและประสบผลสำเร็จมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. **ลักษณะพื้นฐานของครอบครัว** เป็นครอบครัวขนาดเล็กหรือเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีสมาชิกของครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก โดยจะมีขนาดของครอบครัว 3-5 คน โดยสมาชิกของครอบครัวอยู่ด้วยกันมีบุตร 2 คน เป็นส่วนใหญ่ และมีบุตร 1 คนหรือ 3 คน เป็นจำนวนที่มีรองลงไป ซึ่งขนาดของครอบครัวที่สอดคล้องกับลักษณะครอบครัวของสังคมไทยที่มีจำนวนประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 3.8 คน ต่อครัวเรือน (สำมะโนประชากร : 2543) ส่วนเพศของบุตรในครอบครัวไม่ได้กำหนดว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ซึ่งในครอบครัวก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของเพศของบุตรที่จะส่งผลถึงความเข้มแข็งของครอบครัว

2. **การประกอบอาชีพของครอบครัวตัวอย่างและครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ** ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร รองลงไปประกอบอาชีพรับจ้าง และข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสอดคล้องกับการประกอบอาชีพของคนไทยที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีร้อยละ 33.6 ประกอบอาชีพรับจ้างซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพต่าง ๆ ร้อยละ 22 ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวนร้อยละ 7.1 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2549) ดังนั้น

อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จมีอาชีพเหมือนกับครอบครัวในสังคมไทย โดยทั่วไป

3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวตัวอย่างและครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ โดยดูจากรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ารายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 5,000 ถึง 10,000 บาท ต่อเดือน และมีบางส่วนรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน และมีบางส่วนมีรายได้เกิน 10,000 บาท ต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับรายได้เฉลี่ยของผู้ประกอบอาชีพการเกษตรของประเทศไทยที่มีรายได้ต่อครอบครัวในปี 2549 มีรายได้ 9,937 บาท ต่อเดือน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวไทยปี 2547 โดยมีรายได้อยู่ที่ 14,963 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2549) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จหรือครอบครัวที่มีความเข้มแข็งมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางสามารถเลี้ยงตนเอง และสมาชิกของครอบครัว ให้มีความสุขตามอัตภาพไม่ยากจนเกินไป และไม่ร่ำรวยเกินไป

4. ระดับการศึกษาของครอบครัวที่เป็นตัวอย่างและครอบครัวประสบผลสำเร็จ โดยทั่วไปจะสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และถ้าเป็นครอบครัวสมัยใหม่จะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือการศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษา ในลักษณะของระดับการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับลักษณะของระดับการศึกษาของประเทศไทย ที่ประชากรส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีถึงร้อยละ 61.26 มัธยมศึกษาร้อยละ 24.44 และอุดมศึกษาร้อยละ 9.43 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ : 2548) และกำลังยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นตามลำดับ

ข้อสรุปของลักษณะทั่วไปของครอบครัวไทยที่ประสบความสำเร็จหรือเป็นครอบครัว ที่เข้มแข็งเป็นครอบครัวของคนไทยโดยทั่วไปมีลักษณะของครอบครัว ขนาดของสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน ฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลาง การประกอบอาชีพส่วนใหญ่อยู่ทางด้านการเกษตร รายได้ในระดับ 5,000-10,000 บาทต่อเดือน และระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพเช่นเดียวกับครอบครัวของสังคมไทยโดยทั่วไป และสอดคล้องกับแนวโน้มของครอบครัวไทยที่จะเป็นครอบครัวขนาดเล็กที่มีความรักความสามัคคีที่ช่วยเหลือกันโดยยึดเอาเด็กหรือบุตรเป็นศูนย์กลางของครอบครัวโดยจะทุ่มเทและพัฒนามุตร ให้เป็นหลักของครอบครัวในโอกาสต่อไป

ลักษณะสำคัญของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ

จากการที่ศึกษารายละเอียดที่ลึกลงไปพบว่า นอกจากลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จจะมีลักษณะเหมือนและสอดคล้องกับลักษณะของสังคมไทย ยังพบว่ามีปัจจัยในการเสริมความสำเร็จให้กับครอบครัวไทยที่สำคัญดังนี้

ตารางที่ 28 แสดงลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จในแต่ละด้าน

ที่	ลักษณะครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ	จำนวนครอบครัว			
		การศึกษา	รายได้	อาชีพ	จำนวนบุตร
1	ลูกประสบผลสำเร็จ	45	35	44	46
2	มีความรักความอบอุ่น	67	54	66	63
3	มีความสามัคคี	52	42	51	48
4	มีการช่วยเหลือเกื้อกูล	55	44	53	50
5	ช่วยเหลือสังคม	66	46	56	56
6	เป็นแบบอย่างที่ดี	46	36	46	47
7	เป็นที่ยอมรับ	40	33	37	39
8	ประสบผลสำเร็จทางการศึกษา	36	28	34	33
9	ประสบผลสำเร็จในด้านการงาน	36	27	34	33
10	ครอบครัวเศรษฐกิจพอเพียง	34	23	31	34

จากตารางดังกล่าว สรุปได้ว่าครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จนั้นมีลักษณะสำคัญ คือ

1. มีความสัมพันธ์ที่ดี ประกอบด้วย การมีความรักความอบอุ่น การมีความสามัคคี และมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว
2. การช่วยเหลือสังคม ซึ่งอาจช่วยเหลือสังคมด้านการบริจาคทรัพย์สินเงินทองหรือการร่วมกิจกรรมในชุมชน
3. การได้รับการยอมรับจากสังคม โดยการเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะทางการศึกษา การทำงาน และการใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
4. การสร้างค่านิยมที่ดีในการสร้างความสำเร็จให้กับลูก

จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง การที่สมาชิกในครอบครัวได้มีระบบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวในการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการใช้ชีวิตร่วมกัน มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่าครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จให้ความสำคัญกับความรักความอบอุ่นมีความสามัคคีกลมเกลียว และช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัวสูง ซึ่งปัจจัยดังกล่าวถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวที่เกิดขึ้นมาจากความรักของสมาชิก และมาใช้ชีวิตร่วมกันต้องให้ความรักความอบอุ่นกันมากยิ่งขึ้น และจะสร้างความสัมพันธ์ไปทางที่ดีต่อกัน โดยการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันทำให้ครอบครัวมีความเหนียวแน่นมีความสามัคคีภายในสมาชิกของครอบครัว คือ สมาชิก ภรรยา และบุตร ต้อง

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการกำหนดบทบาทของสามี-ภรรยา, พ่อ-แม่-ลูก, ใว้อย่างชัดเจนและสมาชิกของครอบครัวจะมีข้อปฏิบัติที่เป็นทางการและข้อปฏิบัติที่ไม่ได้กำหนดใว้อย่างเป็นทางการก็ตาม พบว่าพ่อ-แม่ต้องปฏิบัติตนอย่างไร ลูกต้องปฏิบัติกรอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามเท่าที่พบครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จทุกคนในครอบครัวจะช่วยกันในการทำกิจการของครอบครัวในลักษณะที่ปฏิบัติงานร่วมกัน เสริมเพิ่มเติมและสร้าง เอื้อ และผลักดันให้แต่ละฝ่ายประสบผลสำเร็จเป็นส่วนใหญ่ เช่น แม่ช่วยพ่อ พ่อช่วยแม่ ลูกช่วยเหลือกิจการของครอบครัว หรือพ่อ-แม่ช่วยเหลือลูกในการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย

2. การช่วยเหลือสังคม ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่าครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จมีฐานะทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและมีบางส่วนมีฐานะทางเศรษฐกิจในระดับดี ดังนั้นจึงสามารถช่วยเหลือสังคมได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งการช่วยเหลือสังคมนั้นจะไม่เน้นการบริจาคที่ดิน หรือทรัพย์สินให้กับสังคมหรือชุมชน จากการศึกษาข้อมูลการช่วยเหลือสังคมของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จจะช่วยเหลือสังคมในลักษณะต่าง ๆ ดังเช่น

- การช่วยเหลือสังคมในลักษณะของการให้ทรัพย์สินเงินทองหรือที่ดินในลักษณะของการบริจาคทรัพย์สินเป็นการให้ความช่วยเหลือสังคมในการก่อสร้างสาธารณประโยชน์ เช่น วัด โรงเรียน ศาลาอเนกประสงค์ หรือสิ่งสาธารณะ หรือช่วยเหลือในการบริจาคทรัพย์สินในการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น การทำบุญ การจัดกิจกรรมด้านการศึกษา การจัดกิจกรรมด้านกีฬา และนันทนาการ หรือการบริจาคทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือบุคคลในชุมชนที่ประสบภัยหรือประสบปัญหาในการดำรงชีวิต เช่น ช่วยเหลือคนยากจน ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ช่วยเหลือผู้ป่วย ช่วยเหลือคนชรา เป็นต้น

- การช่วยเหลือสังคมในลักษณะของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ หรือครอบครัวตัวอย่างเป็นครอบครัวที่อยู่ในชุมชน ดังนั้นการที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นครอบครัวที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และคนในชุมชนให้การยอมรับในวิถีการดำเนินชีวิต การมีส่วนร่วมในชุมชนของครอบครัวมีกิจกรรมที่ครอบครัวมีส่วนร่วมกับชุมชนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในพื้นฐานการดำรงชีวิตกับคนในชุมชนในการจัดหาอาหาร การเพาะปลูก หรือการแลกเปลี่ยนแรงงานร่วมกับคนในชุมชน การทำบุญ การร่วมกิจกรรมการรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ฯลฯ ซึ่งเป็นวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมกับสมาชิกของสังคมที่จะร่วมกิจกรรมในชุมชน เช่น การร่วมกิจกรรมกลุ่มต่าง ๆ ที่มีในชุมชน เช่นกลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ ร่วมกิจกรรมการทำบุญ ประกอบการกุศล การไปทำบุญที่วัด ร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ร่วมงานฌาปนกิจสงเคราะห์ ซึ่งการร่วมกิจกรรมดังกล่าวเป็นการทำให้คนในชุมชนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และรู้จักกันมากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน โดยเข้าไปช่วยเหลือกิจกรรมที่สร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับกลุ่มและ

องค์กรในชุมชน เช่น การเป็นกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กรรมการกองทุนหมู่บ้าน กรรมการสหกรณ์ในชุมชน หรือเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกองทุนอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน

การช่วยเหลือสังคมโดยการมีส่วนร่วมจึงเป็นการร่วมมือ ร่วมแรง ความคิด ร่วมวางแผน ร่วมกิจกรรมของชุมชน ต้องสละเวลา ความคิด กำลังแรงงาน กำลังทรัพย์ ตามสมควร กับฐานะของครอบครัวแต่ละ ครอบครัว

3. การได้รับการยอมรับจากสังคม ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จจะต้องได้รับการยอมรับให้เป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นตัวแบบ (Model) ของครอบครัวที่ชุมชนให้การยอมรับและเป็นลักษณะเป้าหมายของครอบครัวภายในชุมชนที่จะพยายามพัฒนาและยกระดับฐานะและวิถีการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามแบบที่ตนเองต้องการ ซึ่งในลักษณะของการยอมรับของสังคมที่จะเป็นแบบอย่างนั้น ชุมชนและสังคมได้คาดหวังรูปแบบของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- รูปแบบการดำรงชีวิตของครอบครัว ที่เป็นครอบครัวสมาชิกของครอบครัวมีความรักความสามัคคี ความอบอุ่น และช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว ซึ่งจะถือว่าเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์มีสุขุมมีความรักซึ่งกันและกันของสามี-ภรรยา มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างพี่น้องและสมาชิกในครอบครัว

- รูปแบบของความสำเร็จของครอบครัว ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จจะมีความเข้มแข็ง และครอบครัวจะประสบผลสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพของครอบครัวและสมาชิกของครอบครัวที่มีอาชีพเป็นที่ยอมรับ มีชื่อเสียง และมีรายได้ที่ทำให้ครอบครัวมีฐานะดีเป็นที่ยอมรับของชุมชน ซึ่งอาจเป็นเกษตรกร ผู้รับจ้างงาน หรือรับราชการ หรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น

- ความสำเร็จในด้านการศึกษาของสมาชิกในครอบครัวได้รับการศึกษาที่สูงเป็นที่ยอมรับของครอบครัวและชุมชนว่าได้มีการให้การศึกษาแก่ตนเองหรือสมาชิกของครอบครัวได้มีความรอบรู้ทางวิชาการ ความรอบรู้ในการประกอบอาชีพ จนเป็นที่ยอมรับและเป็นการยกระดับมาตรฐานในการดำเนินชีวิต

- รูปแบบวิธีการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ครอบครัวที่ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงในการดำรงชีวิตโดยใช้ปรัชญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตที่ให้อำนาจชีวิตในชุมชนให้เหมาะสมไม่ฟุ้งเฟ้อหรือทำให้เกิดความแตกต่างจากวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน การใช้ชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ในการรู้จักกิน รู้จักอยู่ และใช้ทรัพยากรของครอบครัวให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า เช่น ในครอบครัวมีการปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ และใช้ปัจจัยในการดำรงชีวิตภายในท้องถิ่นใช้ในการดำรงชีวิต

ในการยอมรับในรูปแบบของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จนั้นไม่ได้หมายถึงครอบครัวเป็นผู้ประเมิณผลสำเร็จของตนเองเป็นผู้กำหนดขึ้นเองแต่จะเป็นการยอมรับจากเพื่อน

สมาชิกในชุมชน ชุมชนและเพื่อนบ้านจะเป็นผู้ยอมรับ และกล่าวถึงและยกย่องครอบครัวดังกล่าว โดยสมาชิกของชุมชนรอบข้างใช้คำกล่าวว่าเป็นครอบครัวที่ดี เป็นครอบครัวที่รักกัน เป็นครอบครัวช่วยเหลือสังคม เป็นครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

4. การสร้างค่านิยมที่ดีให้กับสมาชิกของครอบครัว ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จนั้น นอกจากการดำเนินชีวิตของครอบครัวที่เป็นพ่อ-แม่ เท่านั้น แต่ครอบครัวไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับบุตร และถือว่าบุตรเป็นศูนย์กลางของครอบครัว และครอบครัวจะสร้างทุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ ให้กับบุตรของตนเอง เพื่อให้มีสถานภาพทางสังคมที่ดีขึ้น ซึ่งการสร้างค่านิยมนี้ ครอบครัวได้ปลูกฝังคุณธรรม และสร้างค่านิยมที่ดีให้กับสมาชิกครอบครัวดังเช่น

- การปลูกฝังคุณธรรมและสร้างรูปแบบการดำเนินชีวิต และการใช้ชีวิตในครอบครัวโดยพ่อ-แม่ เป็นตัวอย่าง ใช้การปฏิบัติให้ดูและทำให้ดูและให้บุตรได้ทดลองปฏิบัติ โดยการไปร่วมกิจกรรมทางศาสนาที่วัด การให้ฝึกทำงานช่วยเหลือครอบครัวในด้านต่าง ๆ รวมถึงครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร การรับจ้าง และค้าขาย ต่างฝึกให้บุตรได้รับผิดชอบการทำงานของครอบครัว โดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติและร่วมกิจกรรมของครอบครัว และกิจกรรมทางศาสนาของชุมชนในการอยู่ร่วมกันในครอบครัว

- สร้างค่านิยมทางการศึกษา ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จจะย้ำและให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาของบุตร และพยายามส่งบุตรหลานให้เข้ารับการศึกษทั้งในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับสูง โดยมีเป้าหมายให้บุตรของตนเองสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการสร้างฐานะในด้านการประกอบอาชีพ และการทำงานของบุตรในอนาคต

- การปลูกฝังการทำงาน ที่เป็นอาชีพที่เป็นที่ยอมรับในสังคมและถ้าประกอบอาชีพในชุมชนจะต้องพัฒนาและยกระดับอาชีพของลูกให้พัฒนาหรือดีกว่าของพ่อแม่ที่เคยทำไว้หรือพัฒนาทางวิชาการหรือวิชาชีพของพ่อแม่ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น เป็นเกษตรกรขั้นนำ หรือเกษตรกรแบบก้าวหน้า มีการปฏิบัติงานอาชีพหลักและมีการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างความสำเร็จของครอบครัว และยกระดับฐานะ และรายได้ให้กับครอบครัวที่สูงขึ้น

บทสรุป

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าครอบครัวที่จะประสบผลสำเร็จหรือครอบครัวที่เข้มแข็ง และปัจจัยในการส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในชุมชนเขตชานเมืองจังหวัดเชียงใหม่ นั้นมีปัจจัยที่มีนัยสำคัญกับลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จดังนี้

1. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับลักษณะครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ

1.1 ลูกที่ประสบผลสำเร็จ $\chi^2 = 0.04$

1.2 การบริจาคเงินและทรัพย์สิน $\chi^2 = 0.015$

- 1.3 การเป็นแบบอย่างที่ดี $\chi^2 = 0.026$
2. รายได้มีความสัมพันธ์กับลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ
 - 2.1 การเป็นพ่อตัวอย่าง $\chi^2 = 0.041$
 - 2.2 การทำงาน $\chi^2 = 0.026$
3. การประกอบอาชีพมีความสัมพันธ์กับลักษณะของครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ
 - 3.1 การเป็นแม่ตัวอย่าง $\chi^2 = 0.034$
 - 3.2 การช่วยเหลือสังคม $\chi^2 = 0.016$
4. จำนวนบุตรมีความสัมพันธ์กับลักษณะครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ
 - 4.1 การเป็นแม่ตัวอย่าง $\chi^2 = 0.003$
 - 4.2 ลักษณะครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ $\chi^2 = 0.038$

จากข้อมูลดังกล่าวอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าปัจจัยในการสร้างครอบครัวให้ประสบผลสำเร็จนั้นทำให้ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จนั้นมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นครอบครัวที่มีลักษณะโดยทั่วไปเหมือน ๆ กับครอบครัวที่มีชีวิตในชุมชน เช่น เป็นครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขนาดเล็ก มีการประกอบอาชีพ ทางด้านการเกษตร รับจ้างหรือรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือประกอบอาชีพอื่น โดยมีฐานะทางเศรษฐกิจโดยทั่วไปคือมีฐานะไม่ยากจนหรือร่ำรวยจนเกินไป ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัวในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่
2. ครอบครัวที่ช่วยเหลือสังคมโดยการบริจาคเงินและทรัพย์สิน จะเป็นครอบครัวที่มีการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางการเงินดี จึงมีโอกาสช่วยเหลือสังคมและทรัพย์สินได้ ซึ่งการจะช่วยเหลือสังคม และทรัพย์สินนอกเหนือจากปัจจัยที่เป็นฐานะของครอบครัวแล้ว การศึกษาที่ทำให้ครอบครัวได้รับรู้และเข้าใจสังคมมากขึ้น จึงทำให้เป็นครอบครัวที่ช่วยเหลือสังคม
3. ครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นตัวอย่างให้กับสังคมในด้านต่าง ๆ การเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตการเป็นแบบอย่างในการทำงาน การเป็นแบบอย่างการประกอบอาชีพ ซึ่งปัจจัยสำคัญของการสร้างแบบอย่างที่ดีให้กับครอบครัวคือการได้รับการศึกษา
4. ครอบครัวที่มีพ่อเป็นตัวอย่าง เป็นครอบครัวที่มีพ่อเป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นหลักของครอบครัว การที่จะเป็นหลักของครอบครัวได้ก็ต้องมีรูปแบบการประพฤติแนวทางในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับฐานะความเป็นอยู่ ดังนั้นพ่อที่จะเป็นตัวอย่างที่ดีจะต้องมีรายได้ที่เหมาะสมกับฐานะไม่ยากจนจนเกินไป และไม่ร่ำรวยจนใช้ชีวิตฟุ้งเฟ้อ
5. ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ ความสำเร็จของครอบครัวขึ้นอยู่กับปัจจัยของสมาชิกของครอบครัวไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ หรือลูกที่จะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ปัจจัยที่ทำให้

ครอบครัวประสบผลสำเร็จคือการประกอบอาชีพ และยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว รายได้ของครอบครัว และมีสมาชิกของครอบครัวที่มีจำนวนไม่มาก หรือมีบุตรไม่มากจนเกินไป

6. ครอบครัวที่มีแม่เป็นตัวอย่าง แม่เป็นผู้ดูแลครอบครัวและจะทำหน้าที่สนับสนุนให้กับครอบครัวประสบผลสำเร็จ แม่ก็จะเป็นผู้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในลักษณะของกลุ่มแม่บ้านและการร่วมกิจกรรมในชุมชน แม่จะประสบผลสำเร็จต้องไม่มีบุตรมากจนเกินไป จนเป็นภาระในการเลี้ยงดู และแม่ที่ได้รับการยกย่องมักจะเป็นผู้ที่มีอาชีพหน้าที่การงานที่ดีอีกด้วย ปัจจัยในการสร้างความสำเร็จของครอบครัวนั้นมาจากการประกอบอาชีพ การมีรายได้ที่ดี, การศึกษาของสมาชิกในครอบครัว และการมีจำนวนบุตรไม่มากจนเกินไป

แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว

ผลจากการศึกษาปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวไทยในเขตชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีแนวทางในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ดังนี้

1. สร้างความเข้มแข็งพื้นฐานให้กับครอบครัว ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวนั้นจะต้องเริ่มจาก

1.1 การกำหนดขนาดและจำนวนสมาชิกของครอบครัว ไม่ให้มีจำนวนมากจนเกินไป ดังนั้นจำนวนสมาชิกของครอบครัวต้องมีขนาด 3-5 คน

1.2 ให้การศึกษาแก่สมาชิกของครอบครัว ซึ่งโดยทั่วไปในการให้การศึกษาของบุตรต้องได้รับการศึกษา แต่ในสังคมสมัยใหม่ พ่อแม่ก็ต้องได้รับการศึกษา และทำให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเข้าใจชีวิตและสังคมได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย

1.3 การประกอบอาชีพที่มีรายได้ตรงกับฐานะเพื่อยกระดับฐานะของครอบครัวให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

2. การสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกภายในครอบครัว ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัวให้มีความรัก ความอบอุ่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกันและสร้างความสามัคคีภายในครอบครัว กระทำได้โดยให้สมาชิกของครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันในด้านต่างๆ เช่น กิจกรรมการดำเนินชีวิตของครอบครัว การอยู่ร่วมกันภายในครอบครัว การช่วยเหลือกันทำหน้าที่ภายในครอบครัว เช่น การรับประทานอาหารร่วมกัน การทำอาหารร่วมกัน การปลูกต้นไม้ การปลูกพืชผักสวนครัวหรือแม้แต่การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพ การร่วมกิจกรรมของสมาชิกของครอบครัวยิ่งมากยิ่งขึ้นก็จะสร้างความเข้าใจและสร้างความรัก ความสามัคคี ช่วยเหลือกันภายในครอบครัว มีข้อสังเกตว่าความทุกข์ยากความลำบาก และการทำงานร่วมกันเป็นการสร้างความรักของคนในครอบครัวตรงกันที่ว่า “ร่วมทุกข์ ร่วมสุข” ของคนในครอบครัว

3. การสร้างครอบครัวให้เข้มแข็งโดยการสร้างเอกลักษณ์และสร้างลักษณะของครอบครัวที่ดี เป็นต้นแบบให้กับสังคม

การที่ครอบครัวมีพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ดีมีความสัมพันธ์กันในทางที่ดีตามข้อ 1 และข้อ 2 จะส่งผลถึงการปลูกฝังแนวคิดและวิถีการดำรงชีวิตของครอบครัวในทางที่ดี และการประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีของครอบครัวก็จะช่วยในการปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม ให้กับสมาชิกของครอบครัว เพื่อให้สมาชิกของครอบครัวจะได้แบบอย่างที่ดีในการดำรงชีวิต ซึ่งครอบครัวนอกจากจะให้ปัจจัยในการดำรงชีวิตแล้ว ยังจะต้องสร้างความมั่งคั่งของชีวิต และการสร้างเป้าหมายของชีวิตให้กับสมาชิกของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายของสามี ภรรยา หรือบุตรก็ตาม ครอบครัวจะต้องช่วยกันสร้างเป้าหมายและร่วมกันเพื่อสร้างความสำเร็งนั้น ๆ ให้กับสมาชิกของครอบครัว ซึ่งอาจเป็นการช่วยวางแผนช่วยในการทำงานและช่วยให้กำลังใจ เพื่อให้ครอบครัวประสบถึงเป้าหมายที่ต้องการ และเมื่อครอบครัวประสบผลสำเร็จก็จะเป็น แม่แบบหรือเป็นตัวอย่างให้กับครอบครัวอื่น ๆ ในชุมชนต่อไป

4. การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวโดยการให้ความร่วมมือและการช่วยเหลือสังคม ซึ่งการสร้างความร่วมมือและช่วยเหลือสังคมเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกของสังคม ดังนั้นกิจกรรมในชุมชนก็เป็นปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชุมชน คนในชุมชนจะเป็นผู้กำหนดและเป็นผู้ชี้ว่าครอบครัวใด ในชุมชนเป็นครอบครัวที่เข้มแข็งและประสบผลสำเร็จ ใช้เป็นแบบอย่างของชุมชน ดังนั้นถ้าเป็นครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จของเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว และไม่ช่วยเหลือสังคม ครอบครัวก็ ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าสังคมและชุมชนเป็นตัวแปรด้านหนึ่งที่จะช่วยให้ครอบครัวสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคมกับเพื่อนบ้านและสมาชิกของชุมชนคนอื่น ๆ ครอบครัวจึงต้องให้การช่วยเหลือเพื่อนบ้านและสมาชิกของสังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การร่วมกิจกรรมในชุมชนในด้านต่าง ๆ การบริจาคทรัพย์สิน เงินทองหรือที่ดิน เพื่อประโยชน์ของชุมชน ซึ่งการทำกิจกรรมดังกล่าวก็จะเกิดผลดีต่อทั้งครอบครัวที่จะเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นการสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน สังคมอีกด้วย ให้รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีใจในการอยู่ร่วมกันในสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

การศึกษาปัจจัยในการสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัวไทยในเขตชานเมืองจังหวัด เชียงใหม่ ได้ดำเนินการศึกษาเรื่องของครอบครัวไทยในเบื้องต้น และมีข้อสังเกตจากการศึกษา และมีข้อเสนอแนะเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องของครอบครัวไทยดังนี้คือ

1. ควรจะมีการศึกษาเรื่องของครอบครัวไทยที่ประสบผลสำเร็จให้มากยิ่งขึ้น โดยอาจศึกษาถึงวิถีการดำเนินชีวิตภายในครอบครัวไทยของแต่ละชนเผ่า หรือของแต่ละพื้นที่ เช่น

ครอบครัวไทยในเขตเมือง ครอบครัวไทยในชนบท เป็นต้น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานทางวิชาการและนำมาเปรียบเทียบวิธีการดำรงชีวิตของคนในแต่ละกลุ่ม

2. การศึกษาวิถีชีวิตของครอบครัวไทยที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะมีผู้สูงอายุมีจำนวนมากขึ้น รูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวอาจเปลี่ยนไป ซึ่งการศึกษาในเรื่องดังกล่าวอาจส่งผลถึงนโยบายของรัฐในการดูแลผู้สูงอายุ และแนวปฏิบัติของครอบครัวที่มีต่อผู้สูงอายุในสังคมไทย

3. การศึกษารูปแบบและวิธีการปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรมที่ดีให้กับสมาชิกของครอบครัวในการที่จะสร้างสมาชิกให้เป็นคนดีของสังคม และเป็นพลังในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติของเราในอนาคต

4. นอกจากการศึกษาวิจัยแล้วอาจสร้างเป็นคู่มือในการดำเนินชีวิตเช่นคู่มือการสร้างครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จ คู่มือในการปลูกฝังอุดมการณ์ คุณธรรมให้กับสมาชิกของครอบครัว คู่มือของการดูแลสมาชิกครอบครัวในวัยต่าง ๆ จากวัยเด็กจนถึงผู้สูงวัย เป็นต้น

